

RAPPORTEN, PUBLIKATIES, BROCHURES EN ARTIKELEN IN 1984

R-85-2

Leidschendam, 1985

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

OPENBAAR GEMAAKT IN 1984

Rapporten en consulten 1982

- + Safety; The challenge of today for transportation safety in the future. General report on Theme V: Safety, at the 14th International Study Week Traffic Engineering and Safety, Strasbourg, 7-10 September 1982. E. Asmussen. R-82-47. SWOV, Leidschendam, 1982. 49 pp.
- + Safety concepts for the design of transport and traffic facilities for pedestrians, cyclists, children and disabled in urban areas. Contribution to the 5th National Congress on Traffic Safety, Barcelona, Spain, 24, 25 and 26 November 1982. Prof. E. Asmussen. R-82-48. SWOV, Leidschendam, 1982. 30 pp.

Rapporten en consulten 1983

- + La sécurité; Interaction des différents facteurs du système véhicule-
infrastructure-conducteur-environnement. Contribué au XVIIème Congrès
Mondial de la Route, Sydney, Australie, 8-15 Octobre 1983; Question
III: Routes et autoroutes interurbaines, pp. 346-349. Association
Internationale Permanente des Congrès de la Route, Paris, 1983. F.C.M.
Wegman. R-83-37. SWOV, Leidschendam, 1983. 6 pp.
- + Hoe onveilig is het voor kinderen op straat? Bijdrage voor het sympo-
sium "Verkeersonveiligheid van kinderen", georganiseerd door de Centra-
le Commissie Kinderveiligheid op 20 en 21 januari 1983 te Oosterbeek.
Mr. P. Wesemann. R-83-38. SWOV, Leidschendam, 1983. 38 blz.
Ook in: Güttinger, V.A. et al. (red). Verkeersonveiligheid van kinde-
ren, Hoofdstuk 5, blz. 84 t/m 98. Spruyt, Van Mantgem & De Does,
Leiden, 1983.
- + Training en selectie van bestuurders. Bijdrage Congresboek Internatio-
nale Dagen over de Verkeersveiligheid 1983, Brussel, 8-10 november
1983, Thema B: Rijbewijs, Bijdrage B9. Mr. P. Wesemann. R-83-39. SWOV,
Leidschendam, 1983. 26 blz.
- + Veilig rijden: Kan dat geleerd worden? Lezing voor de Internationale
Dagen over de Verkeersveiligheid 1983, Brussel, 10 november 1983.
Mr. P. Wesemann. R-83-40. SWOV, Leidschendam, 1983. 9 blz.
- + Alcoholgebruik onder automobilisten; Verslag van een onderzoek naar
de rij- en drinkgewoonten van Nederlandse automobilisten, uitgevoerd
in het najaar van 1981. J.A.G. Mulder & A.A. Vis. R-83-41. SWOV,
Leidschendam, 1983. 89 blz.
- + De verkeersonveiligheid in Nederland 1981/1982; Beschrijving van een
aantal aspecten van de verkeersonveiligheid naar stand van zaken per
medio mei 1983. Consult aan de Directie Verkeersveiligheid met bijdra-
gen voor de Memorie van Toelichting van de Rijksbegroting 1984 van het
Ministerie van Verkeer en Waterstaat. A. Blokpoel & A. van Boven.
R-83-42. SWOV, Leidschendam, 1983. 85 blz.
- + Effecten van het tarievenplan openbaar vervoer 1984-1987 op de ver-
keersveiligheid. Consult in opdracht van de Tweede Kamerfractie van de
Partij van de Arbeid. J. van Minnen, ir. F.C.M. Wegman & drs. R.D.
Wittink. R-83-43. SWOV, Leidschendam, 1983. 26 blz.

- + Veilig in de auto; Een samenvatting van kennis op het gebied van de effecten van autogordels, kinderzitjes, hoofdsteunen en voorruitens van gelaagd glas op de verkeersveiligheid. SWOV (Afdeling Voorlichting en Wetenschappelijke Redactie). R-83-44. SWOV, Leidschendam, 1983. 16 blz.
- + Measuring the extent of the drinking and driving problem. P.C. Noordzij (SWOV and University of Leyden). R-83-45. SWOV, Leidschendam, 1983. 19 pp.
Article *Accid. Anal. & Prev.* 15 (1983) 6 : 407-414.
- + De verkeersonveiligheid in Japan en de aanpak daarvan; Verslag van een studiereis in november 1982. Ir. F.C.M. Wegman. R-83-46. SWOV, Leidschendam, 1983. 50 blz.
- + Proefkoppeling van het kentekenbestand aan het ongevallenbestand; Rapport over de opzet en resultaten van een proefkoppeling van voertuiggegevens aan ongevallengegevens. J.E. Lindeijer. R-83-47. SWOV, Leidschendam, 1983. 44 blz.
- + Risico-onderzoek verkeersdeelnemers in Nederland (ROVIN) III; Eindrapport over het subonderzoek naar de mate van nauwkeurigheid van opgegeven afstanden behorende bij het deelonderzoek Validiteit van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag. F.J. de Bruin & J.M.J. Bos. R-83-48. SWOV, Leidschendam, 1983. 104 blz.
- + Introduction speech and closing remarks at the preparatory ICTCT-meeting for the Joint international calibration study of traffic conflict techniques 1983, Copenhagen, 25-27 May 1983. Prof. Erik Asmussen. R-83-49. SWOV, Leidschendam, 1983. 10 pp.
- + Joint international study for the calibration of traffic conflict techniques; Background paper ICTCT-meeting Copenhagen, 25-27 May 1983. S. Oppe. R-83-50. SWOV, Leidschendam, 1983. 13 pp.
- + Glare in road lighting. D.A. Schreuder. R-83-51. SWOV, Leidschendam, 1983. 19 pp.
Article *CIE-Journal* 2 (1983) 2 (December): 53-57
- + Reflection properties of road surfaces. Contribution to OECD Scientific Expert Group AC4 on Road Surface Characteristics. Dr. D.A. Schreuder. R-83-52. SWOV, Leidschendam, 1983. 34 pp.

Rapporten en consulten 1984

- + Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV Jaaroverzicht 1983. SWOV (Afdeling Voorlichting en Wetenschappelijke Redactie). R-84-1. SWOV, Leidschendam, 1984, 40 blz.
- + Rapporten, publikaties, brochures en artikelen in 1983. SWOV (Afdeling Voorlichting en Wetenschappelijke Redactie). R-84-2. SWOV, Leidschendam, 1984. 13 blz.
- + Visuele aspecten van wegmarkeringen; Resultaten van het PIARC-symposium "Visual aspects of road markings", Parijs, 2 en 3 mei 1983. Dr.ir. D.A. Schreuder. R-84-3. SWOV, Leidschendam, 1984. 8 blz.
Artikel Verkeerskunde 35 (1984) 1 : 26-27.
- + Some curious phenomena when observing strobe-lights. D.A. Schreuder. R-84-4. SWOV, Leidschendam, 1984. 3 pp.
Article Perceptual and Motor Skills 58 (1984) 1 : 89-90.
- + Globale beschrijving van de voorlopige ongevallengegevens over het derde kwartaal 1983. Consult ten behoeve van de Permanente Contactgroep Verkeersveiligheid (PCCV) (Subgroep Statistiek). SWOV (F.J. de Bruin e.a.). R-84-5. SWOV, Leidschendam, 1984. 19 blz..
- + Probleemanalyse verkeersonveiligheid. Consult aan de Directie Verkeersveiligheid ten behoeve van het NPV-project "Regionaal Verkeersveiligheidsbeleid Noord-Brabant". J. van Minnen. R-84-6. SWOV, Leidschendam, 1984. 20 blz..
- + De ontwikkeling van de verkeersonveiligheid van de fietsers in relatie tot het gebruik van de fiets. Consult aan de Directie Verkeersveiligheid. Ir. A.G. Welleman & A. Blokpoel. R-84-7. SWOV, Leidschendam, 1984. 134 blz.
- + Effecten van de wijziging van artikel 2 van de Wegenverkeerswet op de verkeersveiligheid. Consult aan de Dienst Verkeerskunde (DVK) van de Rijkswaterstaat. Ir. S.T.M.C. Janssen & drs. R.D. Wittink. R-84-8. SWOV, Leidschendam, 1984. 55 blz.
- + Spat en sproeiwater bij vrachtwagens. Consult ten behoeve van de Dienst Verkeerskunde van de Rijkswaterstaat. J.P.M. Tromp. R-84-9. SWOV, Leidschendam, 1984. 27 blz.
- + Economische schade ten gevolge van verkeersonveiligheid. Ir. F.C. Flury. R-84-10. SWOV, Leidschendam, 1984. 30 blz.

- + Blijvende gevolgen van ongevallen bij inzittenden van personenauto's. Notitie betreffende resultaten uit het onderzoek "Blijvende gevolgen van ongevallen bij inzittenden van personenauto's". Ir. L.T.B. van Kampen. R-84-11. SWOV, Leidschendam, 1984. 10 blz.
- + The Malmö Study; A calibration of traffic conflict techniques. A study organised by ICTCT - the International Committee on Traffic Conflict Techniques. R-84-12. SWOV, Leidschendam, 1984. 100 pp.
- + Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1979 t/m 1983. Verslag van waarnemingen gedaan bij bestuurders (én voorpassagiers) van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom. J.G. Arnoldus & G.A. Varkevisser. R-84-13. SWOV, Leidschendam, 1984. 112 blz.
- + Seitenreflektoren für Fahrräder. Vortrag Licht 84, Mannheim, 5.- 7. Juni 1984. Dr. D.A. Schreuder. R-84-17. SWOV, Leidschendam, 1984. 14 S. In: Tagungsberichte Licht 84 Mannheim, Band I, Vortrag 11.
- + De conflictmethode; De ontwikkeling van een meetinstrument. Inleiding gehouden op de Informatiedag Conflictobservatietechnieken te 's-Gravenhage, 30 mei 1984. J.H. Kraay, soc.drs. R-84-18. SWOV, Leidschendam, 1984. 17 blz.
- + Wegdekstroefheid en verkeersongevallen; Een onderzoek naar het verband tussen wegdekstroefheid en het relatieve aantal verkeersongevallen op verschillende typen en vormen wegen buiten de bebouwde kom in de provincie Noord-Brabant. SWOV (J.P.M. Tromp). R-84-19. SWOV, Leidschendam, 1984. 90 blz.
- + Aanpak van de verkeersonveiligheid in Japan; Wakon-Yosai: Japanse geest met westerse technologie. Ir. F.C.M. Wegman. R-84-20. SWOV, Leidschendam, 1984. 15 blz.
Artikel Verkeerskunde 35 (1984) 8 : 356 t/m 359.
- + Het schatten van intensiteiten op grond van samengestelde trends. Drs. J. Stolk & drs. S. Oppe. R-84-21. SWOV, Leidschendam, 1984. 39 blz
Artikel Verkeerskunde 35 (1984) 8 : 365 t/m 369.
- + Rekenmodellen van de RIMOB; Een beschrijving van rekenmodellen voor de bepaling van de energie-absorptiecapaciteit en zijdelingse stabiliteit van de rimpelbuis obstakelbeveiliger (RIMOB). Ing. C.C. Schoon. R-84-22. SWOV, Leidschendam, 1984. 44 blz.
- + Konfliktfreie Phasen für Radfahrer und Mopedfahrer. A.G. Welleman. R-84-24. SWOV, Leidschendam, 1984. 30 S.
Artikel Zeitschrift für Verkehrssicherheit 30 (1984) 3 : 106-113.

- + De ontwikkeling van de verkeersveiligheid van de fietsers. Ir. A.G. Welleman. R-84-25. SWOV, Leidschendam, 1984. 28 blz.
Artikel Verkeerskunde 35 (1984) 9 : 403 t/m 407.
- + Inventarisatie van het post-crash beleidsterrein. Consult in opdracht van de Directie Verkeersveiligheid. Ir. F.C. Flury. R-84-26. SWOV, Leidschendam, 1984. 75 blz.
- + Effecten van schooltijden en afstanden op de verkeersonveiligheid van leerlingen van het basisonderwijs. Consult in opdracht van de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB. A. Blokpoel. R-84-30. SWOV, Leidschendam, 1984. 63 blz.
- + De evaluatie van het windwaarschuwingssysteem Moerdijkbrug; Conclusies en aanbevelingen. Drs. P.I.J. Wouters. R-84-31. SWOV, Leidschendam, 1984. 46 blz.
- + Public lighting: The effectiveness for road transport; Paper presented at Institution of Public Lighting Engineers IPLE Diamond Jubilee Conference 1984, University of York, 2-4 October 1984. Proceedings, pp. 67-72. Dr. D.A. Schreuder. R-84-32. SWOV, Leidschendam, 1984. 26 pp.
- + Police recording of road accident in-patients; Investigation into the completeness, representativity and reliability of police records of hospitalized traffic victims. M.W. Maas & S. Harris. R-84-33. SWOV, Leidschendam, 1984. 40 blz.
Article Accid. Anal & Prev. 16 (1984) 3 (June) : 167-184.
- + Alcohol in het verkeer; Rijden onder invloed, politietoezicht en onderzoek. Nota bij het DWSO-rapport "Alcoholgebruik van automobilisten 1983". A.A. Vis. R-84-34. SWOV, Leidschendam, 1984. 20 blz.
- + Anti-verblindingschermen op middenbermen. Dr.ir. D.A. Schreuder. R-84-35. SWOV, Leidschendam, 1984. 12 blz.
Artikel Wegen 58 (1984) 11 (november) : 828-366 t/m 828-368.
- + Onderzoek naar de relatie tussen algemene periodieke voertuigkeuring (APK) en de verkeersveiligheid; Voorstel voor de uitvoering van een onderzoek. J.P.M. Tromp. R-84-36. SWOV, Leidschendam, 1984. 37 blz.
- + Mathematische modellen voor veiliger verkeer. Ir. T. Heijer. R-84-37. SWOV, Leidschendam, 1984. 14 blz.
Artikel Technovisie (1984) (mei) : 13 t/m 17.

- + Een beschrijving van fietser- en bromfietserongevallen ten behoeve van prioriteitsindelingen bij het letselpreventie-onderzoek. Bijdrage 1984 International IRCOBI Conference on the Biomechanics of Impacts, Delft, 4-6 September 1984, Session I: Epidemiology and accident studies of two-wheelers. Ir. J.J.W. Huijbers. R-84-38. SWOV, Leidschendam, 1984. 66 blz.
- + A description of bicycle and moped rider accidents aimed to indicate priorities for injury prevention research. Contribution Proceedings 1984 International IRCOBI Conference on the Biomechanics of Impacts, Delft, 4-6 September 1984, Session I: Epidemiology and accident studies of two-wheelers. International Research Committee on Biokinetics of Impacts, Bron (France), 1984, pp. 11-23. J.J.W. Huijbers. R-84-39. SWOV, Leidschendam, 1984. 22 pp.
- + Flitslichten en zwaailichten voor politievoertuigen. Dr.ir D.A. Schreuder. R-84-40. SWOV, Leidschendam, 1984. 9 blz.

Congresagenda 1984

- + Congresagenda 1984-1. SWOV, Leidschendam, februari 1984. 16 blz.
- + Congresagenda 1984-2. SWOV, Leidschendam, april 1984. 15 blz.
- + Congresagenda 1984-3. SWOV, Leidschendam, juni 1984. 12 blz.
- + Congresagenda 1984-4. SWOV, Leidschendam, september 1984. 16 blz.
- + Congresagenda 1984-5. SWOV, Leidschendam, november 1984. 14 blz.

VERSCHEENEN IN 1984

Publikaties 1984

- + Rapporten, publikaties, brochures en artikelen 1982 en 1983. Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV, Leidschendam, 1984. 22 blz..
- + Jaaroverzicht 1983 Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV, Leidschendam, 1984. 38 blz..
- + Research activities 1983 Institute for Road Safety Research SWOV, Leidschendam, 1984. 32 pp.

Brochures 1984

- + Verkeersveiligheid in woongebieden; Een samenvatting van de kennis over een aantal maatregelen in woongebieden. SWOV (Afdeling Voorlichting, M.P.M. Mathijssen). Brochure. SWOV, Leidschendam. 1984. 22 blz.

SWOV-schrift 1984

- + SWOV-schrift 19 (maart 1984). SWOV, Leidschendam, 1984. 8 blz.
(Mathematische modellen welkom hulpmiddel voor veiliger verkeer; SWOV-model kandidaat bij Europese spoorwegen; Belangrijke vorderingen op het gebied van conflictobservatie; De SWOV en het Nationaal Verkeersveiligheidscongres 1984; SWOV-alcoholbrochure aangepast; SWOV organiseert kennismarkt; Aantal verkeersdoden in stijgende lijn; Loszittende helmen bedreigen veiligheid bromfietzers; Beter inzicht in opgegeven afstanden; Welkom op Intertraffic, welkom bij de SWOV; Alcoholgebruik in verkeer neemt niet toe; Congresagenda).
- + SWOV-schrift 20 (juni 1984). SWOV, Leidschendam, 1984. 8 blz.
(Politietoezicht als middel voor een veiliger verkeer; In 20% van de personenauto's gordels achterin; Andere aanpak onderzoek rij- en drinkgewoonten; Nieuwe brochure over verkeersveiligheid in woongebieden; Japan ook opmerkelijk op verkeersveiligheidsgebied; Route-informatie kan systematischer; Geschatte kosten één verkeersdode circa één mil-

joen; SWOV-jaaroverzicht biedt betere informatie; Onderzoek profiteert van koppelen ongevalgegevens en kentekenbestand; Expositie licht SWOV-filosofie en -aanpak toe).

- + SWOV-schrift 21 (september 1984). SWOV, Leidschendam, 1984. 8 blz.
(Beperken van door vrachtwagens opgeworpen water nuttig op verschillende gebieden; OESO acht integrale bestrijding verkeersonveiligheid mogelijk en noodzakelijk (De dynamische systeembenadering van de verkeersonveiligheid nader beschouwd); Ernst afloop ongevallen voor fietsers afgenomen; Autogordel wordt minder gebruikt; Post-academische cursus verkeersveiligheid aan de TH-Delft; Samenwerking SWOV, Veilig Verkeer Nederland en Regionaal Orgaan Friesland op het gebied van gordelgebruik; SWOV kan door!; Onderzoek en beleid rond fase na het ongeval behoeft coördinatie; Naar een Nederlandse conflictmethode (Resultaten vergelijkingsstudie Malmö).
- + SWOV-schrift 22 (december 1984). SWOV, Leidschendam, 1984. 8 blz.
(Zorg voor milieu en bevorderen verkeersveiligheid kunnen in elkaars verlengde liggen; Naar een betere afloop van ongevallen voor fietsers en bromfietzers; Rekenmodellen RIMOB; Verkeersonveiligheid in ontwikkelingslanden een exploderend probleem; Autogordels op achterbanken nuttige bijdrage aan verkeersveiligheid; Nieuwe methode om verkeersintensiteiten te schatten; Resultaten internationale conflictstudie beschikbaar; Flitslampen voor politievoertuigen nader bekeken; Index verschenen berichten; Eerste aanzet tot nabootsing ongevallen met trainen; Verkeersoefenprogramma voor kleuters).

Berichten 1984

- + Proefonderzoek geeft aan: Loszittende helmen bedreigen veiligheid bromfietzers. Persbericht 6 maart 1984 (846026)
- + SWOV stelt Staatssecretaris op de hoogte: Verkeersveiligheid neemt ongunstige wending. Persbericht 29 mei 1984.
- + Verkeersveiligheid in woongebieden: Relatief eenvoudige maatregelen helpen ook. Persbericht 5 juni 1984. (846225)
- + SWOV bepleit gericht politietoezicht. Persbericht 20 juni 1984. (846270)
- + Ook in uw gemeente: Wetenschap in dienst van de verkeersveiligheid. Bericht 20 juni 1984. (846271)

- + Zesduizend bij ongeval gewonde auto-inzittende na een jaar nog minder valide. Persbericht 9 juli 1984. (846306)
- + Ernst afloop ongevallen is voor fietsers afgenomen. Persbericht 11 juli 1984. (846320)
- + Ondanks afslanking zal SWOV kunnen blijven functioneren. Persbericht 7 augustus 1984. (846412)
- + Minder ongevallen, grotere botsveiligheid én brandstofbesparing door beperken van door vrachtwagens opgeworpen water. Persbericht 25 september 1984. (846499)
- + OESO: Nieuwe aanpak nodig van verkeersonveiligheid. Persbericht 25 september 1984. (846500)
- + SWOV-scenario: Tot 130 verkeersslachtoffers minder door aanpassen schooltijden en middagpauze. Persbericht 20 november 1984. (846678)
- + Bij alcoholcontrole: Blaaspijpje meestal mis. Persbericht 18 december 1984. (846746)

GEPUBLICEERD DOOR DERDEN IN 1984

Overige artikelen SWOV-medewerkers

1983

- Conceptos sobre seguridad para el diseno de facilidades en el transporte y en el trafico para peatones, ciclistas, ninos e invalidos en areas urbanas. E. Asmussen. In: V Congreso Nacional de Seguridad en el trafico, Barcelona, 25, 25 y 26 Novembre de 1982; Ponencias y conclusiones; pp. 43-58. Asociacion Nacional de Prevencion de Accidentes de Trafico, Barcelona, 1983.

1984

- Banden en veiligheid. Prof. ir. E. Asmussen. (zie ook SWOV R-83-33). Kunststof en rubber 37 (1984) 3 : 35 t/m 37.
- De opzet van het congres. Ada Kranenburg. In: Mobiliteit en Veiligheid; Congresboek Nationaal Verkeersveiligheidscongres 1984. ANWB, 's-Gravenhage, 1984, blz. 7 en 8.
- Probleemstelling van het congresonderwerp "Mobiliteit en veiligheid". Prof. ir. E. Asmussen en Ada Kranenburg. In: Mobiliteit en Veiligheid; Congresboek Nationaal Verkeersveiligheidscongres 1984. ANWB, 's-Gravenhage, 1984, blz. 9 t/m 15.
- Plaatselijke snelheidsbeïnvloeding; Een ontwerp van een experiment. Ir. H.L. Oei. In: Mobiliteit en Veiligheid; Discussiebijdragen NVVC 1984 (Thema 1). ANWB, 's-Gravenhage, 1984, blz. 25 t/m 28.
- Flexibele en selectieve mobiliteitsbeperkende maatregelen. Ir. H.L. Oei. In: Mobiliteit en Veiligheid; Discussiebijdragen NVVC 1984 (Thema 2). ANWB, 's-Gravenhage, 1984, blz. 40 t/m 43.
- Bromfietzers: Een vergeten groep weggebruikers? Ir. A.W. Welleman. In: Mobiliteit en Veiligheid; Discussiebijdragen NVVC 1984 (Thema 3). ANWB, 's-Gravenhage, 1984, blz. 46 t/m 50.
- Gebruikersvriendelijkheid van informatiesystemen in het wegverkeer. Ir. H.L. Oei. In: Mobiliteit en Veiligheid; Discussiebijdragen NVVC 1984 (Thema 5). ANWB, 's-Gravenhage, 1984, blz. 95 t/m 96.

- Reactie Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV op uitspraken Nationaal Verkeersveiligheidscongres 1982. In: Reacties op congresuitspraken Nationaal Verkeersveiligheidscongres 1982 Verkeersveiligheid in woonwijken. ANWB, 's-Gravenhage, 1984, Bijlage 41.
- Risque pénal et sécurité routière. P. Wesemann. Deviance et Societé 8 (1984) 1 (Mars) : 123-136.
- Blijvende gevolgen van ongevallen bij inzittenden van personenauto's. Ir. L.T.B. van Kampen. (Zie ook R-84-11). Verkeerskunde 35 (1984) 11 : 518 t/m 519.
- Proefneming met ademanalyse-apparatuur door de politie in Friesland. A.A. Vis (SWOV) & Mr. R.J. Houwing (ROF). Verkeerskunde 35 (1984) 11 : 492 t/m 497.
- Orgaan voor Postacademisch onderwijs in de technische wetenschappen PATO Intersectie Verkeerskunde Cursus Verkeersveiligheid (oktober) 1984.
- Uitgangspunten en konseptueel kader voor verkeersveiligheidsonderzoek en -maatregelen (VV 1)
  - Asmussen, prof. ir. E. (VV 1) 1. Het verschijnsel.
  - Wegman, ir. F.C.M. (VV 1) 2. Het bepalen van probleemgebieden en prioriteiten terzake van de verkeersonveiligheid + Bijlage A Verkeers- en verkeersonveiligheidsindicatoren en B. Is het combineren van indicatoren mogelijk?
  - Asmussen, prof.ir. E. & Kranenburg, A. (VV 1) 3. Dynamische systeembenadering van de verkeersonveiligheid; het fasemodel van het vervoers- en verkeers(onveiligheids)proces.
- Probleemanalyse van de verkeersveiligheid (VV 2).
  - Wegman, ir. F.C.M. & Kranenburg, A. (VV 2) 1. Kwantitatief identificeren en analyseren van probleemsituaties.
  - Asmussen, prof.ir. E. & Kranenburg, A. (VV 2) 2. Kwalitatief identificeren en analyseren van probleemsituaties.
  - Kranenburg, A. (VV 2) 3. Aanpak verkeersongevallenconcentraties (AVOC-handleiding) en fasemodel van het "ongevalsproces".
  - Blokpoel, A. & Kranenburg, A. (VV 2) 4. Oefening I: Probleemanalyse met concreet praktijkvoorbeeld.
- Kennis over de verkeersonveiligheid en het beleven ervan gericht op steden en dorpen (VV 3).
  - Asmussen, prof.ir. E. (VV 3) 1. Kennis terzake van probleemsituaties in steden en dorpen.

- Boot, ir. T.J.P.M. (VV 3)2. Het voorbereiden van verkeers(infrastructu-
rele) maatregelen op gemeentelijk niveau.
- Boot, ir. T.J.P.M. & Kranenburg, A. (VV 3)3. Oefening II. Toepassing
kennis bij beheersen van verkeersonveiligheid met concreet praktijk-
voorbeeld.
- Kennis over de verkeersonveiligheid en het beheersen ervan gericht op
provincies en rijk (VV 4).
- Asmussen, prof.ir. E. (VV 4)1. Kennis terzake van probleemsituaties in
provincies en op rijkswegen.
- Schilperoord, ir. M. (VV 4)2. Beleidsmatige aandacht voor en integrale
aanpak van de verkeersonveiligheid door de provinciale overheid.
- Schilperoord, ir. M. & Kranenburg, A. (VV 4)3. Oefening III. Toepassing
kennis bij beheersen van verkeersonveiligheid met concreet praktijk-
voorbeeld.
- Kennis over de verkeersonveiligheid en het beheersen ervan gericht op
algemene probleemsituaties (VV 5).
- Asmussen, prof.ir. E. (VV 5)1. Kennis terzake van algemene probleemsituaties.
- Kranenburg, A. & Heijer, ir. T. (VV 5)2. Kennis en maatregelen terzake
van de botsfase (mathematische modellen, vehicle dynamics).
- Wittink, drs. R.D. & Kranenburg, A. (VV 5)3. Oefening IV. Toepassing
kennis bij beheersen van algemene probleemsituaties met concreet prak-
tijkvoorbeeld.
- Integrale beheersing van de verkeersveiligheid (VV 6).
- Amussen, prof.ir. E. & Schilperoord, ir. M. (VV 6)1. Voorwaarden voor
en mogelijkheden tot integratie van kennis en maatregelen.
- Schilperoord, ir. M. (VV 6)2. Problemen en mogelijkheden van integratie
in de praktijk; Proefproject Regionaal Verkeersveiligheidsbeleid Noord-
Brabant).

Publikaties waaraan SWOV-medewerkers bijdragen hebben geleverd

1983

- Traffic safety of children. A report prepared by an OECD Scientific Expert Group (H. van der Colk; P. Wesemann a.o.). OECD, Paris, 1983.
- Impact of heavy freight vehicles. A report prepared by an OECD Road Research Group (H.G. Paar a.o.). OECD, Paris, 1983.

1984

- International Calibration Study of Traffic Conflicts Techniques. Proceedings of the NATO Advanced Research Workshop on International Calibration Study of Traffic Conflict Techniques held at Copenhagen, May 25-27, 1983. E. Asmussen (ed.). (E. Asmussen, S. Oppe). NATO ASI Series F: Computer and System Sciences, Vol. 5. Springer-Verlag, Berlin/Heidelberg, 1984.
- Mobiliteit en Veiligheid; Congresboek Nationaal Verkeersveiligheidscongres 1984. Samenstelling SWOV (bijdragen van Prof.ir. E. Asmussen, Ada Kranenburg e.a.). Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB, 's-Gravenhage, 1984. 85 blz.
- Mobiliteit en Veiligheid; Discussiebijdragen Nationaal Verkeersveiligheidscongres 1984. Samenstelling SWOV (bijdragen van ir. H.L. Oei en ir. A.W. Welleman e.a.). Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB, 's-Gravenhage, 1984. 104 blz.
- Aanzet voor de onderzoeksopzet in zones, waarin de 30 km/h-maatregel wordt ingevoerd (drs. J.H. Kraay e.a.). Directie Verkeersveiligheid, Den Haag, 1984.
- Cycle and light-powered two-wheeler accidents. European Experimental Vehicles Committee Working Group 8 (A. Edelman, J.J.W. Huijbers a.o.) EEVC/CEVE, 1984.
- Man and the Automobile: Mobility with safety; Fédération Internationale de l'Automobilisme 6th Round Table, Estoril, Portugal, March 1984, Volume II. (Contribution: D.A. Schreuder). Automobilm (1984) 17 (September) 23-24.
- Afsluiting alcohol experiment van het Regionaal Orgaan voor de Verkeersveiligheid in Friesland (BAV-ROF). Werkgroep Alcohol en Verkeer (m.m.v. A.A. Vis)

- Alcoholgebruik van automobilisten 1983. P.C. Noordzij (m.m.v. A.A. Vis en J.A.G. Mulder). DWSO/R-84/12. Rijksuniversiteit Leiden, Dienst Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek, Leiden, 1984. 80 blz.

In opdracht van of (mede) gefinancierd door de SWOV door derden uitgevoerd onderzoek

1982

- Ontwikkelingspsychologische voorwaarden voor het functioneren van kinderen in het verkeer. M.P. Vinjé. VK 82-07. Verkeerskundig Studiecentrum, Rijksuniversiteit Groningen, Haren, 1982.
- Parental traffic education of preschool children: Attitudes, beliefs and intentions. T. Rothengatter. VK 82-08. Traffic Research Centre, Rijksuniversiteit Groningen, Haren, 1982.
- Traffic education in kindergarden schools; Teacher's attitudes, beliefs and intentions. T. Rothengatter. VK 82-09. Traffic Research Centre, Rijksuniversiteit Groningen, Haren. 1982.

1983

- Verkeerseducatieprogramma voor kleuters; Gebruik, opinies en attitudes van ouders en kleuterleidsters. T. Rothengatter. VK 82-10. Verkeerskundig Studiecentrum, Rijksuniversiteit Groningen, Haren, 1983.
- An evaluation study of the replanning and redesigning of urban areas; Conflict-studies in the Netherlands at intersections along the border of some areas in the cities of Eindhoven and Rijswijk. Traffic Safety Group Lund Bulletin 56. Lund Institute of Technology, Lund, 1983.
- De opbouw van een model van de verkeersonveiligheid in Nederland; Verkenning van de mogelijkheden en beperkingen. M.F.A.M. van Maarseveen. 83/VVG/02. Groep Beleidsstudies en Informatie TNO, Delft, 1983.

1984

- The detection of impending collision in curved intersection approaches W.H. Janssen. IZF 1984 C-3. Institute for Perception TNO, Soesterberg, 1984.
- Task load and stress on the road. Preliminaries to a model of route choice. W.H. Janssen & A.W.K. Gaillard. IZF 1984 C-10. Institute for Perception TNO, Soesterberg, 1984.
- The perception of speed during car driving. J.B.J. Riemersma. IZF 1984 C-11. Institute for Perception TNO, Soesterberg, 1984.

- Driving behaviour in road curves; A review of literature. J.B.J. Riemersma. IZF 1984 C-12. Institute for Perception TNO, Soesterberg, 1984.
- Onderzoek educatief programma kleuters; Eindrapport. H.H. van der Molen; J.A. Rothengatter & M.P. Vinjé. VK 83-01. R.U. Groningen, Verkeerskundig Studiecentrum, Haren (Gr.), 1984.
- Alcoholgebruik van automobilisten 1983. P.C. Noordzij (m.m.v. A.A. Vis en J.A.G. Mulder). DWSO/R-84/12. Rijksuniversiteit Leiden, Dienst Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek, Leiden, 1984.

TOELICHTING OP ENKELE BELANGRIJKE SWOV-RAPPORTEN GEPUBLICEERD IN 1984

Globale beschrijving van de voorlopige ongevalgegevens over het derde kwartaal 1983 (R-84-5)

Signalering van ontwikkelingen in de verkeersonveiligheid voor beleidsdoeleinden; beschrijving naar categorie verkeersdeelnemers, leeftijds-klasse, bebouwing, tijdstip enz. Belangrijkste bevindingen (in vergelijking met derde kwartaal 1982):

- stijging van het aantal verkeersdoden met 21% en van het aantal gewonden met 5%;
- toename van de onveiligheid het sterkst voor passagiers van personenauto's, fietsers, voetgangers en bromfietzers;
- lichte daling van het aantal ongevallen buiten de bebouwde kom, sterke stijging binnen de bebouwde kom.

Probleemanalyse verkeersonveiligheid (R-84-6)

Opzet voor een regionale verkeersonveiligheidsanalyse ten behoeve van het NPV-project "Regionaal verkeersveiligheidsbeleid in de provincie Noord-Brabant". Het gaat hier om een proefproject dat ten doel heeft provincies en gemeenten te stimuleren tot het formuleren en uitvoeren van een regionaal resp. lokaal verkeersveiligheidsbeleid. De opzet bevat o.a. een verkeersonveiligheidsanalyse, die de basis moet vormen voor het selecteren van aandachtsgebieden en voor het ontwikkelen van beleidsbeschouwingen en maatregelen.

De ontwikkeling van de verkeersonveiligheid van de fietsers in relatie tot het gebruik van de fiets (R-84-7)

Een analyse van de ontwikkeling van de verkeersonveiligheid van de fietser. Belangrijkste bevindingen:

- het fietsgebruik is de laatste jaren sterk toegenomen;
- het totale aantal gewonde en overleden fietsers is de laatste jaren constant gebleven, maar de kans om per afgelegde afstand bij een ongeval betrokken te raken is 20% kleiner geworden;
- de ernst van de ongevallen, uitgedrukt in de letaliteit (aantal doden per 100 slachtoffers), is de laatste jaren voor fietsers met 20-25% afgenomen.

In het rapport zijn een aantal mogelijke verklaringen voor deze ontwikkelingen aangegeven en wordt voorspeld hoe de verkeersonveiligheid van de

fietser er in 1990 zal uitzien. Verder geeft het rapport een eerste aanzet voor het opstellen van een integraal verkeers- en verkeersveiligheidsmodel voor fietsers.

Effecten van de wijziging van artikel 2 van de Wegenverkeerswet op de verkeersveiligheid (R-84-8)

Een overzicht van de milieumaatregelen die na de wijziging van art. 2 WVV de verkeersveiligheid kunnen beïnvloeden, en van de methoden om in concrete situaties de effecten op de veiligheid te kunnen vaststellen.

Spat- en sproeiwater bij vrachtwagens (R-84-9)

Beschrijving van de aard en omvang van het probleem, zowel in termen van ongevallen als van zichthinder onder kritische omstandigheden. Verder worden in het rapport diverse maatregelen aan de weg en aan de vrachtwagens zelf aangegeven, die het probleem aanzienlijk kunnen verkleinen. Als een zeer geschikt middel om spat- en sproeiwater te bestrijden wordt de toepassing van zeer open asfaltbeton bij nieuwbouw of onderhoud van wegen genoemd. Bij de maatregelen aan de vrachtwagens zelf kan men denken aan een combinatie van luchtgeleiding (door middel van dakschilden) en afscherming van de wielen.

Economische schade ten gevolge van de verkeersonveiligheid (R-84-10)

Een berekening van de kosten van verkeersongevallen voor de Nederlandse economie. Die kosten worden geschat op 4 à 5% van het Nationaal inkomen. De gemiddelde economische schade per verkeersdode bedroeg in 1982 ca. één miljoen gulden, die per geregistreerde gewonde ca. f 23.500; de materiële schade bedroeg per ongeval gemiddeld ca. f 8.750.

Blijvende gevolgen van ongevallen bij inzittenden van personenauto's (R-84-11)

Tussentijdse rapportage van resultaten van het zogenaamde "SWOV-ongevalenonderzoek", waarin wordt nagegaan welke factoren (voertuig-, persoons-, weg- en omgevingskenmerken) van invloed zijn op de afloop van ongevallen voor auto-inzittenden, d.w.z. op de aard en ernst van de letsels die zij oplopen. Uit het deelonderzoek naar blijvende gevolgen valt af te leiden, dat er jaarlijks ca. 13.000 verkeersdeelnemers zodanig gewond raken dat zij een jaar later nog lichte of ernstige lichamelijke klachten hebben.

Bovendien blijken veel verkeersdeelnemers na een jaar nog te kampen te hebben met problemen van uiteenlopende aard: psychische, juridische, verzekeringstechnische en medische.

The Malmö-study; A calibration of traffic conflict techniques (R-84-12)

Verslag van een internationaal veldexperiment waarin diverse methoden voor conflictobservatie en -analyse op hun bruikbaarheid zijn getoetst. Gezien de positieve resultaten ligt de weg open voor een ruimere toepassing van conflictanalyses om oorzaken van verkeersonveiligheid op te sporen en effecten van maatregelen op het verkeersgedrag vast te stellen.

Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1979 t/m 1983 (R-84-13)

Verslag van metingen van het gordelgebruik voorin personenauto's.

Belangrijkste bevindingen:

- het gordelgebruik is het hoogst op autosnelwegen (ruim 70%) en het laagst op wegen met lokaal verkeer (ruim 40%);
- het aandeel van de heup- en diagonaalgordels is zeer gering geworden.

Wegdekstroefheid en verkeersongevallen (R-84-19)

Verslag van een onderzoek naar het verband tussen de wegdekstroefheid en de ongevallenkans op verschillende typen wegen in Noord-Brabant. Uit het onderzoek komt naar voren dat vooral op wegen met gemengd verkeer de kans op een nat-wegdekongeval afneemt naarmate de stroefheid hoger is.

Verbetering van de stroefheid zal in het algemeen het meeste effect sorteren in de lagere stroefheidsklassen en dan met name in bochten.

Rekenmodellen van de RIMOB (R-84-22)

Beschrijving van rekenmodellen waarmee de wegbeheerder zelf de vereiste energie-absorptiecapaciteit en stabiliteit van een rimpelbuisobstakelbeveiliging (RIMOB) kan berekenen. Op basis van die berekeningen kan hij zelf bepalen welke variant van de RIMOB voor een specifieke situatie het meest geschikt is en welke dimensies die RIMOB moet krijgen.

Inventarisatie van het post-crash beleidsterrein (R-84-26)

Een systematisch overzicht van alle aspecten die een rol spelen bij het beperken en herstellen van de gevolgen van verkeersongevallen: letsel, psychische en sociale problemen, materiële schade, verkeerskundige pro-

blemen. De onderscheiden vormen van hulpverlening die daarbij nodig zijn, zijn ondergebracht in een structuurschema. Aan de hand daarvan kunnen interacties, overlappingsen en hiaten tussen aandachtsgebieden en hulpverleningsactiviteiten worden opgespoord.

Effecten van schooltijden en afstanden op de verkeersveiligheid van leerlingen van het basisonderwijs (R-84-30)

Schatting van de invloed van een aantal organisatorische veranderingen in het basisonderwijs op de verkeersveiligheid van de betrokken leerlingen. Met name de effecten van aanpassing van de schooltijden, van stimulering van het overblijven tussen de middag en van sluiting van scholen worden behandeld. Het grootste positieve effect op de verkeersveiligheid is te verwachten van een verschuiving van de aanvangstijd 's ochtends, in combinatie met de invoering van een continuurooster: een maximale besparing van 130 ernstige verkeersgewonden per jaar.

Alcohol in het verkeer (R-84-34)

Nota over het alcoholgebruik van automobilisten tussen 1970 en 1983, over de effectiviteit van het politietoezicht en over lopend en toekomstig onderzoek. Enkele conclusies:

- de alcoholwet van 1974 heeft een blijvend positief effect op het alcoholgebruik van automobilisten, maar dat effect is lang niet groot genoeg;
- sinds de invoering van de alcoholwet is het aandeel van de vrouwen die onder invloed van alcohol aan het verkeer deelnemen gestaag toegenomen;
- de kans op betrapping van rijders onder invloed kan aanzienlijk groter worden als de blaaspijpjes worden vervangen door handige, betrouwbare en nauwkeurige ademanalyse-apparaten.